

SEFER HAMITZVOT #218 – “V'LO TIHYE L'ISHA”

(1) דברים פרק כב

(כח) כי ימצא איש נער בתולה אשר לא ארשה ותפשה ושכב עמה ונמצאו: (כט) ונתן האישה השכב עמה לאבי הנער חמשים קסף ולו תהיה לאשה תחת אשר ענה לא יוכל שלחה כל ימיו:

Two obligations: Are they both a Knas, both Mitzvot, one and one?

(2) ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה ריח

והמצוה הרי"ח היא שצוה האונס לשאת את אנוסתו והוא אמרו יתעלה (תצא כב כט) ולו תהיה לאשה תחת אשר ענה וכו'. וכבר התבאר בגמר מכות (יו א) שזה הלאו שלאונס (סי' שנח) שהוא לא יוכל לשלחה כל ימיו הוא לא תעשה שקדמו עשה וכך נמנו וגמרו לא תעשה שקדמו עשה הוא. הנה כבר התבאר שאמרו ולו תהיה לאשה מצות עשה.

(3) טור אבן העזר הלכות אונס ומפתה סימן קעז

וקונסין המאנס שצריך לישא אותה אפילו היא חגרת או סומא ואינו רשאי להוציאה לעולם אלא לרצונה

(4) ספר החינוך מצוה תקנז

ונוהגת מצוה זו לענין הכרח פרעון הקנס בזכרים בזמן הבית שיש כח בידינו לדון דיני קנסות, ולענין שישאנה האונס אף בזמן הזה היא מצוה עליו, שהנשואין מצוה היא ולא קנס.

(5) רמב"ם הלכות נערה בתולה פרק א

... אבל האנוסה שלא רצת היא או אביה להנשא לאונס הרשות בידם ונותן קנס, רצת היא ואביה ולא רצה הוא כופין אותו וכונס ונותן קנס שנ' +דברים כ"ב כ"ט+ ולו תהיה לאשה הרי זו מצות עשה, אפילו היא חגרת או סומא או מצורעת כופין אותו לכנוס ואינו מוציא לרצונו לעולם שנ' +דברים כ"ב כ"ט+ לא יוכל שלחה כל ימיו הרי זו מצות לא תעשה.

הלכה ה

היתה אנוסה זו אסורה עליו אפילו מחייבי עשה ואפילו שנייה הרי זה לא ישאנה, וכן אם נמצא בה דבר זמה אחר שכנסה הרי זה יגרשנה שנ' ולו תהיה לאשה אשה הראויה לו.

(6) תלמוד בבלי מסכת כתובות דף מ עמוד א

כיצד שותה בעציצו כו'. אמר רב כהנא, אמריתא לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא: ניתי עשה ונדחה ל"ת! אמר לי: היכא אמרינן ניתי עשה ונידחי ל"ת - כגון מילה בצרעת, דלא אפשר לקיומיה לעשה, אבל הכא אי אמרה דלא בעינא, מי איתיה לעשה כלל?

(7) ספר החינוך מצוה תקנז

משרשי המצוה כדי לסייר הנבלים מן המעשה הרע הזה, ושלא יהיו בנות ישראל כהפקר, שאם יחשוב האונס למלאת נפשו בה וילך לו יקל בעיניו לעשות כן פעמים הרבה. אבל בדעתו שתהיה קשורה עמו ומוטלת עליו כל ימיו לחיוב שאר כסות ועונה, ואפילו אם יקוץ בה לא יהיה לו רשות לגרשה לעולם, ושיתחייב ליתן לאביה חמשים כסף, מיד באמת יכבוש יצרו וימנע מלעשות הנבלה עם הקנס הזה. וגם יש בזה קצת תנחומין על העניה המבוישת שתשאר עמו לעולם פן יבישנה איש אחר בדבר הרע שאירע לה, ופקודי ה' ישרים משמחי לב.

(8) רמב"ן שמות פרק כב פסוק טו

אבל חלק הכתוב בין אונס למפתה ששם נאמר ולו תהיה לאשה לא יוכל שלחה כל ימיו. והטעם, כי דרך ארץ להיות בחורי חמד מפתים בתולות, בנות הגדולים היפות, ואיננו הגון שיהא חוטא נשכר, ולכן פירש שלא ישאנה על כרחם וישלם להם. ובעבור שגם היא חטאה בדבר לא נתן עליו ענש שישאנה על כרחו ודי שישלם הקנס. ואחרי שישאנה לדעתה ודעת אביה הרי היא עמו ככל הנשים, אין לה עליו כתובה בתורה. וכן דרך בני הגדולים לאנוס בנות הפחותים במעלה אשר אין להם כח כנגדם, ולכן אמר באונס ולו תהיה לאשה, על כרחו:

ועל דעת רבותינו (כתובות לט ב) גם שם בין היא בין אביה יכולין לעכב כי איננו הגון שיקחנה על כרחם, ויעשה עמה שתי רעות, ופעמים שתהיה נכבדת ממנו ולא יתכן שתתבזה בחטאו, והמשפט הישר שיהיו הנשואין בידה ולא בידו, שהוא ישאנה על כרחו שלא יהיו בנות ישראל הפקר לבעלי הזרוע.